

niet wat vrijheid was'

'Ik woon in Nederland en ik zeg wat ik wil'

Dina Khosbini (38) uit Afghanistan:

Ik groeide op in een warme, vrijdenkende familie, maar in een land waar het al bijna heel mijn leven oorlog was geweest. Mijn ouders wilden een goede toekomst voor me en stuurden me op mijn zeventiende naar Rusland om geneeskunde te gaan studeren.

De tien jaar die ik in Rusland doorbracht, waren zwaar. Er waren in Afghanistan veel Russische soldaten doodgegaan in de oorlog met de radicale Moedjahedien en dat namen de Russen mij en mijn Afghaanse medestudenten kwalijk. We werden nageroepen en uitgescholden. We moesten maar weer oprotten naar ons eigen land.

Hun gedrag maakte me woedend. De Russen waren tenslotte zelf naar mijn land gekomen en hadden alles kapot gemaakt. Zij hadden Afghanistan aan flarden gebombardeerd en voor al die onschuldige dode kinderen gezorgd.

Ik werkte als een hond, maar kreeg er niets voor terug. Elke avond ging ik doodmoe naar huis en dan

keek ik in die boze gezichten en voelde ik hun ogen in mijn rug prikken. Na ruim tien jaar was het genoeg.

Toen ik op 14 november 2000 aankwam op Schiphol, wist ik dat ik nog een zware tijd voor de boeg had. Ik moest Nederlands leren en zou nog twee jaar coschappen moeten lopen om eindelijk arts te kunnen worden. Het is nu tien jaar later en heel misschien mag ik deze zomer dan eindelijk beginnen met mijn coschappen.

Ik wil Nederland ook graag iets teruggeven na die tien jaar. Ik heb hier een huis gevonden, mijn man ontmoet en drie heel mooie kinderen gekregen, die hier naar school kunnen.

Vroeger wist ik niet wat vrijheid was. Nu wel. Ik woon in Nederland en ik zeg wat ik wil. Alles wat in mijn hart zit, mag ik laten horen. Ik kan eindelijk toekomstplannen maken. Mijn droom is om 's ochtends wakker te worden en te zeggen: 'Kinderen, nu naar school.' En dan trek ik mijn witte jas aan en ga naar mijn werk."

'De meeste mensen voelen de vrijheid niet'

Dina Mohammed Abdulqader (32) uit Irak:

Vrijheid, ik vind het een lastig begrip. In 2003 zijn we 'bevrijd' van Saddam Hoessein en is ons van alles beloofd. Irak zou democratisch worden en vrijheid krijgen.

Zeven jaar later zijn er dagelijks aanslagen en geweld. Er is een paar uur per dag elektriciteit, er is geen schoon water en de straten zijn vies en kapot.

De mensen hier, die hebben wel echte vrijheid. Het is alleen jammer dat ze die niet zo voelen. In Nederland hebben mensen zo veel: je mag alles zeggen wat je denkt, je hebt een zorgverzekering als je ziek bent en een uitkering als je geen werk meer hebt. In Irak is er niks meer. Je mag blij zijn nog een dokter aan te treffen als je naar het ziekenhuis gaat.

Toen ik nog in Irak woonde, studeerde ik voor tandarts. Ik was een vrouw, hoogopgeleid en droeg geen hoofddoek. Alles wat niet hoorde, volgens de terroristen die er woon- den. Het was een spannende tijd. Je

wist nooit wie je tegen zou komen. 's Nachts lag ik vaak uren wakker, denkend aan de volgende ochtend.

Toen het regime van Saddam Hoessein in 2003 omver werd gooid, dachten we dat alles beter zou worden. Het werd alleen maar slechter. In 2004 werd mijn zwager vermoord, zomaar, op straat. Door terroristen die dachten dat hij met de Amerikanen heulde. Hij liet mijn zus en twee kinderen alleen achter. Mijn ouders zijn toen echt druk gaan zetten op me. Ik moest het land uit.

Mijn ouders wonen nog steeds in Irak, in Bagdad. Mijn vader is 71, mijn moeder 61. Ik heb lang het plan gehad ze hierheen te halen, maar heb dat opgegeven. Ze zijn te oud om nog een nieuw leven te beginnen. Ik heb het geaccepteerd, maar ik mis ze heel erg. De gedachte dat ze leven in een stad die dagelijks wordt opgeschrikt door geweld, is nog steeds moeilijk te verdragen.

Deze zomer ga ik trouwen. Hij gelooft in God, ik in Allah, hij is een Nederlander, ik een Irakese, hij is ict-consultant, ik tandarts. Dat gaat heel interessant worden."

colofon

Uitgave van Het Parool in samenwerking met het Amsterdams 4 & 5 mei Comité.

Hoofredactie: Barbara van Beukering
Uitgever/directeur: Jan van der Marel (a.i.)
Coördinatie: Kamilla Leupen
Eindredactie: Paul Westink
Vormgeving: Menno de Koning
Beeldredactie: Floris Lok
Redactie/samenstelling: Kamilla Leupen, Thijs Middeldorp, Jeroen Visser

Aan deze bijlage werkten mee: Theo Deutinger, Studio Rooiejas, De Stadsverteller van Amsterdam, Tessa Hagen, Sijbolt Noorda, Marianne Lamers, Coen Verbraak, Els Quaegebeur, Marjan Wynia, Miriam Keesing, Lorianne van Gelder.

Opdrachtgever: Amsterdams 4 & 5 mei Comité.

Creatief directeur van het Bevrijdingsfestival in Amsterdam: Partizan Publik (Joost Janmaat en Christian Ernten)

Partners: Stichting GRAP, FBW entertainmentontwikkeling, TD Architecten, Studio Rooiejas, Theater na de Dam, Felix Meritis, Dirk-Jan Visser, Martijn van Tol, Radio Nederland Wereldomroep, Club Interbellum, Spui25, Athenium Boekhandel, Jeroen Zwart, OBA, NS, BeamSystems, Het Parool.

Met dank aan: Felix Meritis, Theater Casa Rosso, Travestiecabaret, De Brakke Grond, Gideons Bende, Het Bethaniënklooster, de Oosterkerk, Amsterdams Historisch Museum, Verzetsmuseum, GO Gallery, De Stadsverteller van Amsterdam, Jan Muiser, Jair Standers, Elselien Leemhuis, Eymert van Manen, De Vrijheidsklasse, Nationale Straatvoetbal, Winston Kingdom, Bitterzoet, Theaterschool De Trap, Amsterdams Fonds voor de Kunsten.

Muziek: De programmering en organisatie van de muziekpodia worden verzorgd door de GRAP, de organisatie voor de Amsterdamse Popmuziek. Martijn Kramers: zakelijke leiding; Lars Kelpin: programmering en projectmanagement; Marjan Wynia: communicatie en publiciteit; Johanneke Obdeijn: artiesten productie en stagemanagement; Anne van Tongeren: assistent productie en stagemanagement; Ellen Jonges: assistent publiciteit; Erwin Hoekstra & Daniel Drommel: assistent productie. De productie van de muziekpodia is in handen van Guido van den Berk van The Good Guyz. Het geluid en licht van de muziekpodia worden verzorgd door Purple Group BV, partner in licht- en geluidsproducties. De visuals worden verzorgd door Fury.

Het Amsterdams Bevrijdingsfestival wordt mogelijk gemaakt door een subsidie van de gemeente Amsterdam. Het Bevrijdingsfestival ontvangt ook steun van de BankGiroLoterij, het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, het ministerie van Defensie, het Nationaal Fonds 4 en 5 mei, NCDO, Metro.

Met bijzondere dank aan: 11 November comité Hollandia Kattenburg; 4 en 5 mei comité Amstelveen en Weteringbuurt; 4 en 5 mei comité Buitenveldert; 4 en 5 mei comité Midden Noord; 4 en 5 mei comité Ransdorp; 4 en 5 mei comité Rivierenbuurt; 4 en 5 mei comité Slotervaart-Overtoomseveld; 4 en 5 mei comité Tuindorp; 4 mei comité Apollolaan; 4 mei comité Nieuwendam; 4 mei comité Oost-Watergraafsmeer; 4 mei comité Amsterdam Zuidoost; Buurtcentrum de Havelaar; COC Amsterdam; De Schinkel; KNSM; Raad van Kerken; Stichting Buurtbelangen Geuzenveld-Slotermeer; Stichting Gala - Roze Westerfestival; Stichting Kindermonument; Stichting Welzijn Zuideramstel; Werkgroep 4 mei De Baarsjes; Wijkcentrum Ceintuur; Wijkcentrum d'Oude Stadt; Wijkcentrum Jordaan Gouden Reaal; Wijkcentrum Oostelijke Binnenstad; Wijkcentrum Vondelpark- en Concertgebouwbuurt; Wijkopbouworgaan Eigenwijk; Wijkopbouworgaan Osdorp; Wijkopbouworgaan Rivierenbuurt; Wijkopbouworgaan Zuid-West Dynamo; Kroonvaarders; 4 mei comité Osdorp; Raad van Kerken; Civic Zeeburg.

Met speciale dank aan alle vrijwilligers van het Bevrijdingsfestival.